

MINUTENBLAD

DOSSIER No.

OD 771

NAAM: NIEUWSDIENST RADIO NEDERLAND

1. Gezien in verband met CO 33630.
ACD gelieve de passages in dit OD, waarin gesproken wordt over
L.J. van Looi over te nemen t.b.v. het te vormen dossier van Looi.
Tevens deze dossiers naar elkaar verwijzen.
Afdeling C/I, 15 Juni 1948. ||

DD 6216

2 - idem L.a.v. Muhammad Khalil Ibrahim. ORNS/242
A 10

NOTA

Van: KA-R.A.

UITGEBODENT

Op 10-7-50 werd aan EXPRESSE brief No. CFH/50/256 (77709) geschreven, waarbij hem de gegevens vervat in de ongenummerde nota van C3 aan KA-R.A. dd. 22-6-50 werden doorgegeven en een afschrift van de bijbehorende bijlage III werd toegezonden.

10-7-50.

JHR

(Co 87096)

R A P P O R T

Aan: KA-PA/
Van: C 3

UITGEBOKT

Ten antwoord op Uw rapport No. F. 106 d.d. 12.1.50, zend ik U bijgaande brief met bijlagen van het Dep. van O.K. en W. No. 87096, d.d. 9 Juni j.l.

Hieruit blijkt het navolgende:

1. De uitzendingen in het Arabisch zijn bestemd voor N. Afrika, Egypte, de Levant en Perzië t/m Pakistan.
2. De personen, belast met deze uitzendingen, worden genoemd sub IV in de brief van het Dep. v. O.K. en W. Hun namen komen in onze administratie niet voor.
3. Het doel van de uitzendingen kan het best omschreven worden als het bekendheid verschaffen in de Arabische landen van Nederland, de Nederlandse problemen, de prestaties van Nederland en het standpunt van ons land t.o.v. verschillende wereldproblemen.

Dit bereikte men door het uitzenden van nieuws (bron A.N.P.), dat objectief wordt weergegeven, en verschillende rubrieken op cultureel, economisch en religieus gebied. Hierbij wordt o.m. ingegaan op actuele gebeurtenissen in Nederland en op de betekenis van Christelijke feestdagen.

De rol van Nederland bij het internationale vredeswerk wordt belicht, evenals de taak, die Nederlandse industriëlen en uitvinders vervullen ten behoeve van de wereld.

Een belangrijke plaats in het programma wordt ingenomen door het Indonesisch Weekoverzicht, dat blijkens de reacties uit de Arabische landen, in een behoefte voorziet. Hierin worden niet alleen de gebeurtenissen en de reacties daarop in Nederland besproken, maar ook de binnenlandse Indonesische aangelegenheden, zij het ook slechts, voor zover zij verband houden met de verhouding tot Nederland.

Tenslotte bevat het programma nog een rubriek over de Arabische wereld, waarin het verband tussen Nederland (Indonesië), de Islam en de Arabische taal en Volkerengemeenschap belicht wordt, terwijl het blijkbaar eveneens in het voornemen ligt, in deze rubriek een Nederlandse visie op Arabische problemen te geven.

Wellicht kan ter oriëntering een afschrift van bijlage III aan Expresse ter hand worden gesteld.

22 Juni 1950

C 3.

c Ady. 1

06.821
09.1 - 09.33
12 JAN. 1950
77709

F

RAPPORT

Van: KA-R.A.

Aan: H. ACD

No.: F.106

ONDERWERP: Verzoek om inlichtingen betr. radio uitzendingen.

XI
-
+
-
Expresse meldt ons, dat Radio-Nederland op 1.11.49 een dagelijks programma in de Arabische taal speciaal voor de landen met Arabische taal heeft ingesteld. Deze uitzendingen zijn toevertrouwd aan de zorgen van Dr. van der MEULEN, die bijgestaan wordt door zekere Salah EL BAKRI, Mohamed Kalil IBRAHEM en Salih HAIDRA.

Expresse zou ons zeer erkentelijk zijn, indien wij hem konden inlichten over de aard en het doel van deze uitzendingen alsmede over de personen die er mee belast zijn.

12.1.1950

UITGEBOKT

26 Juli 1947

GEHEIM-PERSOONLIJK.

KA 15062

1

Aan de Hoogedelgestrengste Heer
Kapt.Luit.t/Zee C.Moolenburgh,

~~Ministerie van Marine, Kers. dein. P. v. d. A.~~
's-Gravenhage.

Naar aanleiding van Uw notitie van 19 April 1947,
no.173, moge ik UHoogEdelGestrengste hierbij een rapport, hetwelk
terzake door mijn dienst werd gemaakt, doen toekomen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,

Mr. L. Einthoven.

Aan de heer Pres is de inhoud van dit
rapport medegedeeld op zaterdag 19 juli 1947.
Mede in verband met de mogelijkheid dat
de nieuwsdienst in de komende weken ten
aanvaan van zijne publieke berichten zou
verspreiden.

De heer Pres heeft de zaak eerst Mr. Kesper
besproken in diens kwaliteit van radio-dic-
tator.

Aanvullend onze aandacht onopzettelijk door
de st. hooftbureau of deze zaak is gewestigd
want hij worden impliciet door hem dit

rapport à votre usage. Wellist det 06:1
but best kan pschiden don D.

Onderwerp:
Nieuwsdienst van
Radio Nederland.

⊗ 2

Opmerking

2

Omtrent de Nieuwsdienst Radio Nederland, gevestigd te Hilversum, Melkpad 1, kan het volgende worden medegedeeld:

Voor de oorlog, dus voor 1940, werd deze Nieuwsdienst van Radio Hilversum I en II verzorgd door het A.N.P. (Algemeen Nederlands Persbureau). Door de Duitsers werd dit veranderd. Ook na de oorlog in 1945 werd de oude vorm niet hersteld. De berichtendienst is thans een verlengstuk van de vier grote omroepverenigingen. Aldaar berust de controle.

We hebben dus thans in ons kleine land twee bureaux, welke de nieuwsdienst verzorgen. Aan de ene kant staat het A.N.P., aan de andere kant de Radio Nieuwsdienst. Deze diensten werken langs elkaar heen.

Het A.N.P. is een erkende organisatie. Het staat in rechtstreeks contact met onze Regering en alles wat officieel is. Algemeen is men van oordeel, dat de verzorging van de Nieuwsdienst daar in goede handen is. Mannen als de heren van Pol en Lambooy staan daar borg voor. Politieke en commerciële doeleinden worden niet nagestreefd. Van die zijde ontvangt men objectieve voorlichting.

Dit wordt niet gezegd van de Radio Nieuwsdienst. Mensen, die daar over kunnen oordelen, beweren: "Dat men daar vrij aardig kan zeven", en wanneer men dat zegt denkt men aan de hoofdredacteur

PD 6316

Levinus Johannes van Looi, geboren te Delft 6 September 1897, journalist, wonende te Amsterdam, Michael Angelostraat 115 III.

Van Looi is onbetwist de leider van de Radio-berichtendienst. Hij is een bekende figuur in socialistisch Nederland. Op 21 Juni 1919 werd alhier proces-verbaal tegen hem opgemaakt terzake overtreding van art. 98 Wetboek van Strafrecht. Hij werkte bij het Volk, wat later overging in de N.V. de Arbeiderspers. Voor de Arbeiderspers

werd hij correspondent te Berlijn. Hij was ook een bekend propagandist van de Vara.

Van Looi is een fel partijman. Hij kan zich niet temperen. Vóór alles is hij propagandist.

Deze van Looi verwijt men, dat hij subjectief is bij de samenstelling van de berichten. Hij gebruikt de uitzending om weg te laten en toe te voegen datgene, wat hem als socialist van de linker-vleugel, wenselijk en noodzakelijk voorkomt. Hij handelt daarbij in strijd met de beginselen van zijn beroep als journalist, doch hij kan niet anders; hij is te zeer partijman om objectief te zijn.

Van Looi roerde zich ook tijdens de bezetting. Op 16 Mei 1940 trachtte de S.D. hem reeds te arresteren. Hij was een fel anti-nationaal socialist. Tot 1 April 1943 bleef hij illegaal werkzaam. Voor de illegale pers heeft hij veel geschreven. Hij verzorgde mede de bladen "De Volksbeweging" en de Gelderse editie van "Het Parool".

Op 1 April 1943 werd hij gearresteerd. Hij verbleef in Haren. In 1943 werd hij overgebracht naar Buchenwald. Aldaar werd hij bevrijd door de Amerikanen.

Van Looi wordt ijverig bijgestaan door een zekere Spetter. Dit zou zijn: Isaac Spetter, geboren te 's-Gravenhage 15 September 1921, redacteur van "Radio Nederland". Hij woonde hier Obrechtstraat 84 en thans te Amsterdam Keizersgracht 772. Deze Spetter noemt men een felle socialist. Voorts is er sprake van een zekere Stepper, een oud-S.D.A.P.'er en lid van de Partij van de Arbeid.

Verder zijn er werkzaam:

Mathieu Frans Josef Marie Cremers, geboren te Sittard 14 Maart 1920, ongehuwd, student aan de Landbouw Hogeschool te Wageningen. Hij woont aldaar Ireneweg 3. Hij was hoofdredacteur van "Cereales". Deze man is Rooms Katholiek. Men noemt hem loyaal.

Petrus Joannes van den Boomen, geboren te Eindhoven 25 Februari 1924,

wonende te Eindhoven Runstraat 5. Hij is ongehuwd. Is student en vervult de functie van redacteur bij de Radio Nieuwsdienst. Hij was ook redacteur van "Oost-Brabant". Van den Boomen is R.K. Men noemt hem loyaal.

Willem van Maanen, geboren te Amsterdam 22 November 1890, van beroep leraar Engels, woont Jan Steenlaan 1 te Huis ter Heide (gem. Zeist). Hij zou R.K. zijn. Men noemt hem loyaal. Hij is redacteur bij de Radio Nieuwsdienst. Van 1939 - 1942 was hij verbonden aan de "Amersfoortsche Courant".

Cornelis Dirk Theodorus Sikkink, geboren te Hilversum 26 November 1919, van beroep journalist, woont te Hilversum, Soesterdijkstraat 97. Hij is redacteur. Van 1-1-1940 tot 1-3-1943 was hij verbonden aan "De Tijd". Hij zou lid van de R.K. Volkspartij zijn. Hij behoort tot de R.K. Kerk. Men noemt hem loyaal.

Cremers, v.d. Boomen en Sikkink zouden met radio: Herrijzend Nederland vanuit het Zuiden naar hier gekomen zijn.

Dat pers en berichtendienst in ons land gescheiden zijn, wordt door velen aanvoeld als een leemte. Men is van oordeel, dat er in deze moeilijke tijd tussen Regering en Volk slechts één kanaal behoort te zijn. Ook mag deze zo belangrijke Nieuwsdienst geen instrument zijn in handen van een revolutionnair element, temeer daar men hier rechtstreeks alle luisteraars bereikt. Deze staan open voor een bepaalde invloed. Berichten van het A.N.P. passeren nog de redactie van de bladen. Daar beslist men of het bericht in de krant komt of niet. De huidige toestand noemt men onbevredigend. Dit is ook mede de oorzaak, dat er tussen het A.N.P. en Omroep,-verenigingen op 13-6-1947 besprekingen zijn gevoerd. Hierbij waren aanwezig de Clerk (Avro), Speet (K.R.O.), v.d. Deure (N.C.R.V.) en Broeksz (Vara), en van de Pol (A.N.P.).

Men kwam niet tot een resultaat. De omroepverenigingen wilden

de Nieuwsdienst slechts aan het A.N.P. terug geven wanneer het A.N.P. de richtlijnen voor de samenstelling van de dienst kon aanvaarden, welke door de Omroepverenigingen werden opgesteld.

Dit werd afgewezen. Ook weigert men bij het A.N.P. een figuur als van Looi te aanvaarden. Slechts over het financiële gedeelte werd men het eens.

De toestand bij de Radio berichtendienst blijft dus voorlopig ongewijzigd. Van Looi, gesteund door Broeks van de Vara en zijn vriend Koos Vorrink, blijft deze belangrijke dienst exploiteren op een wijze die overeenkomt met zijn eigen politieke opvattingen en die van zijn vrienden.

30-6-1947.

No. 173.

K.A.

2

to agendering aan ACD

BUREAU B	
	16-5-47

Notitie voor Kolonel Mr. L. Einthoven.

Vpigno.
10 MEI 1947
ACD/15062.

UITGEBOEKT

In aansluiting op het hedenmorgen besprokene deel ik U mede, dat op 15 dezer onderstaand bericht van ANETA onder no. 33 des morgens omstreeks 11 uur op de Telex werd ontvangen:

"33) actie van de Marine.

Batavia, 15/4 (Aneta). De Marinevoorlichtingsdienst deelt mede, dat dezer dagen in den Oostelijken Archipel een drietal prauwen door het patrouillevaartuig RP 107 is aangehouden. De opvarenden bleken gewapende terroristen te zijn, die bij hun aanhouding verzet pleegden, waarbij twee schepelingen van het Nederlandsche patrouillevaartuig door messteken werden gedood. Een der prauwen werd overmeesterd; de korvet "Batjan", die te hulp was geschoten, achtervolgde en overmeesterde de andere twee. Deze bleken onderweg van Probolinggo naar de Westkust van Celebes om een poging tot infiltratie te doen. De "Batjan" en de RP 107 zijn met 41 gevangenen te Soerabaia aangekomen. (5303/0010/ps/cs)".

In de nieuwsberichten van 13 uur van den Nieuwsdienst van Radio Hilversum I en II werd dit bericht niet opgenomen. Wel echter een bericht, dat later onder no. 41 op de Telex verscheen en betrekking had op de ontschepping van passagiers van het aan den grond gelooopen S.S. Queen Elisabeth. Op denzelfden dag riep Radio Hilversum een bericht om, waarbij de Algemeene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf (?) niet zou wenschen samen te werken met andere organisaties, zoo lang niet alle arbeiders in één organisatie waren vereenigd. (De juiste tekst van dit radioomroepbericht is niet stenografisch opgenomen; het bericht werd in geen der geraadpleegde kranten vermeld).

De Redactie van den Nieuwsdienst van Radio Nederland bestaat uit:

knw
Hoofdredacteur: ~~Lodewijk Jan~~ van Looi;
Wvd. Chef: Sikking en Stepper;
Redacteuren: Cremers, van Maanen en van der Boomen.

19 April 1947.

De Kapt. Luit. t/Zee,

C. Moolenburgh
(C. Moolenburgh).